

**VZDELÁVANIE ZDRAVOTNÍCKYCH ZAMESTNANCOV
PREDPOKLAD KVALITY ZDRAVOTNÍCKYCH SLUŽIEB****Vojtech KOLLÁR - Ferdinand KLIMSCH****TRAINING OF HEALTH STAFF AS AN ASSUMPTION
OF THE QUALITY OF HEALTH SERVICES****Sustainability - Environment - Safety '2017****ABSTRAKT**

Zdravotnícki pracovníci, po ukončení nutného vzdelania, pracujúci v rezorte zdravotníctva, majú mimoriadnu zodpovednosť k poskytovaniu zdravotnej starostlivosti. Keďže lekárska veda je vedou progresívnou, je nutné, aby základné zdravotnícke vzdelanie nebolo posledným, ktoré zdravotnícki pracovníci majú. Teória a prax v oblasti medicíny, diagnostické postupy, liečebné a vyšetrovacie metódy a následné stanovenie diagnóz a postupov liečebných metód sú ovplyvňované rýchlym pokrokom v medicíne. Medicínske vedomosti, ktoré stačili zdravotníckemu pracovníkovi v deň záverečnej skúšky na strednej odbornej, resp. vysokej škole, určite nie sú kvalitatívne dostatočné. Už po relatívne krátkom časovom úseku sú tieto informácie z dôvodu progresu v oblasti medicíny, čiastočne nedostatočné. Tento čas sa stále zrýchľuje a zdravotnícki pracovníci v záujme svojich pacientov, ale aj v záujme svojej profesionality, by mali mať sami záujem doplniť si svoju zdravotnícku kvalifikáciu.

KLÚČOVÉ SLOVÁ: vzdelávanie, zdravie, kvalita**ABSTRACT**

Health workers, after completion of the necessary education, working in a health resort, have a special responsibility for health care providing. As the medical science is a progressive science, it is necessary that basic medical education was not the last one that health care professionals have. Theory and practice in the field of medicine, diagnostic procedures, treatment and investigation methods and the subsequent establishment of diagnoses and procedures of treatment methods are affected by rapid advances in medicine. Medical knowledge that were enough for healthcare professional on the day of final examination at secondary vocational school or university, certainly are not qualitatively sufficient now. Already after a relatively short period of time such information due to progress in the field of medicine, are in part, inadequate. This time is still accelerating and healthcare professionals in the interests of their patients, but also for the sake of their professionalism, should be interested in complementation of their healthcare qualification.

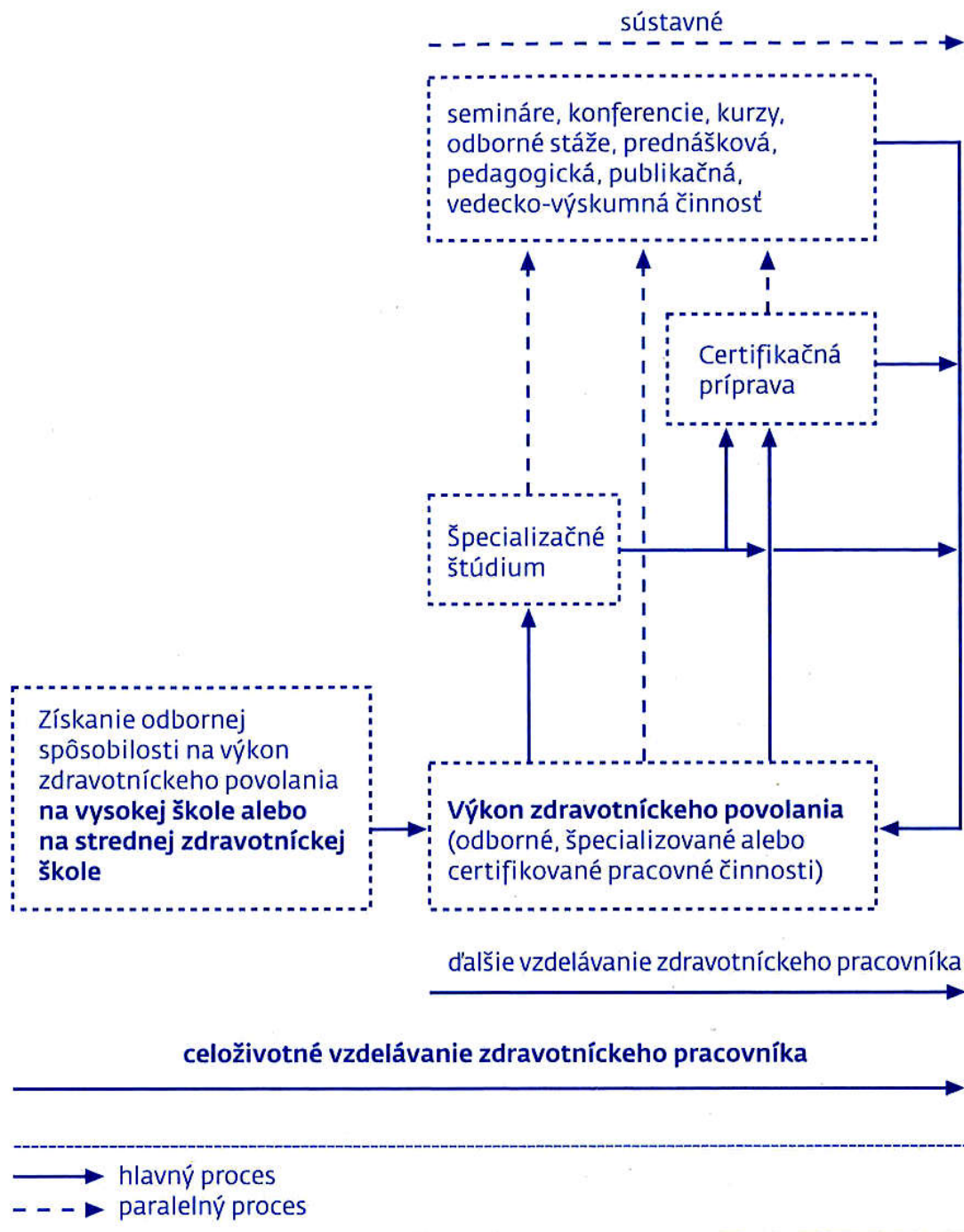
KEY WORDS: training, health, quality**Celoživotné vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov**

Podľa nariadenia vlády 322/2006 Z. z. o spôsobe ďalšieho vzdelávania zdravotníckych pracovníkov, sústave špecializačných odborov a sústave certifikovaných pracovných činností sa môžu vzdelávacie aktivity ďalšieho vzdelávania zdravotníckych pracovníkov realizovať ako:- špecializačné štúdium

- certifikačná príprava

- vzdelávacia aktivita sústavného vzdelávania – konferencie, semináre, workshopy kurzy, odborné stáže, prednášková, pedagogická, publikačná a vedecko-výskumná činnosť a podobne.¹

Celoživotné vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov

Prameň: MZ SR, Akreditácia ďalšieho vzdelávania zdravotníckych pracovníkov, 2006
 Obrázok 1 Celoživotné vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov

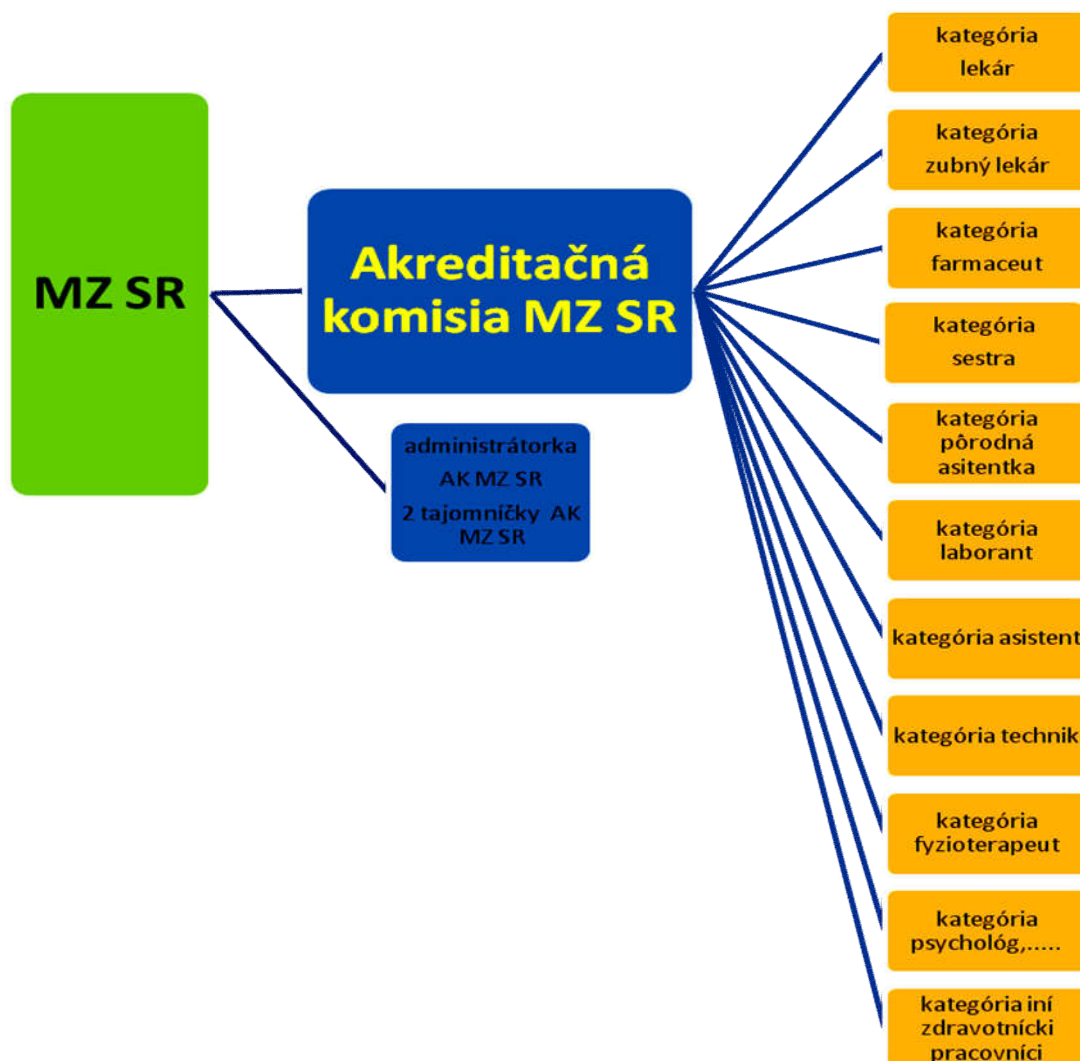
¹MZ SR, Akreditácia ďalšieho vzdelávania zdravotníckych pracovníkov, 2006. str.4

Ministerstvo zdravotníctva zriaďuje svoj poradný orgán Akreditačnú komisiu MZ SR pre oblasť akreditácie ďalšieho vzdelávania zdravotníckych pracovníkov. Akreditačná komisia MZ SR zriaďuje pracovné skupiny v kategóriách.²

Akreditačná komisia MZ SR rozpracúva a navrhuje ministerstvu na schválenie:

- minimálne štandardy špecializačných študijných programov
- minimálne štandardy certifikačných študijných programov
- minimálne štandardy študijných programov sústavného vzdelávania, ktoré majú cyklický charakter.³

Komisia zabezpečuje súlad navrhnutých minimálnych štandardov s požiadavkami orgánov Európskej únie, priebežne ich aktualizuje a o schválených minimálnych štandardoch vedie jednotnú databázu, ktorá je verejne prístupná.

Prameň: vlastné spracovanie

Obrázok 2 Organizačná schéma akreditačného procesu

²MZ SR, Akreditácia ďalšieho vzdelávania zdravotníckych pracovníkov, 2006. Str. 6-8

³MZ SR, Akreditácia ďalšieho vzdelávania zdravotníckych pracovníkov, 2006. Str. 9

Vzdelávanie formou účasti na kongresoch, konferenciách, seminároch a p., je najčastejším spôsobom vzdelávania. Pozitívom tohto vzdelávania je priamy kontakt s poskytovateľom novej informácie a možnosti diskusie k danej téme s ohľadom na doplnenie informácie.

Tento spôsob vzdelávania umožňuje aj diskusiu s inými kolegami z odboru pri neformálnych stretnutiach. Tento typ vzdelávacej aktivity je organizovaný spravidla odbornými spoločnosťami, stavovskými organizáciami, vzdelávacími inštitúciami, klinikami, ale aj obchodnými spoločnosťami. Výstupom z takéhoto podujatia môže byť aj sprievodný materiál vo forme abstraktov, ktoré umožnia účastníkovi vrátiť sa k téme aj dodatočne. Negatívom tohto druhu vzdelávania je jeho časová náročnosť. Účastník musí počítať s časovým plánom zahrňujúcim dopravu do miesta konania, samotné podujatie, dopravu z podujatia. Nezriedka býva takéto podujatie viacdňové, čo síce je pozitívom pre hlbšie, kvalitatívnejšie a kvantitatívnejšie získanie odborných informácií, avšak pri výkone povolania zdravotníckeho pracovníka je časová náročnosť enormná. Tieto podujatia nie sú v obľube väčšiny zamestnávateľov, nakoľko vyradia zdravotníckeho pracovníka z pracovného procesu, čo kladie zvýšené nároky na organizáciu a ekonomiku z pohľadu zamestnávateľa. Vo všeobecnosti ale môžeme vyhodnotiť tento druh vzdelávania u zdravotníckych pracovníkov ako obľúbený, predovšetkým sa to týka pravidelných výročných podujatí, kde je

Druhy a formy špecializačného vzdelávania lekárov

Nemerateľná zložka predstavuje samostatné štúdium. Jeho metodika je dobre známa a pomerne rozšírená vo vzdelávaní dospelých. Ide zväčša o individuálne neriadené štúdium, respektíve riadiacim prvkom je samotný účastník. Jeho vyššie formy ako je dištančné vzdelávanie a e-learning však zatiaľ sústavné (kontinuálne) vzdelávanie lekárov nevyužíva. Výkon zdravotníckej praxe: v príslušnom odbore sa vykonáva najmenej štyri roky. Andragogika nereflektuje túto formu vzdelávania. Ak lekári pracujú síce samostatne, ale v nemocnici, kde sú pod istým dohľadom staršieho kolegu, mohlo by ísť o koučing, avšak toto vzdelávanie sa uplatňuje aj u samostatne pracujúcich lekárov.

Merateľná zložka predstavuje aktivity, pre ktoré je podmienkou iba účasť. Konferencie: patria sem aj akcie s iným názvom – sympóziu, kolokvium, seminár a pod. Pre hodnotenie je dôležité, aby to bola konferencia, ktorá spĺňa kritériá pre zaradenie do zoznamu kreditovaných akcií. Podstatným je rozsah avýznam aktivity, nie jej názov.

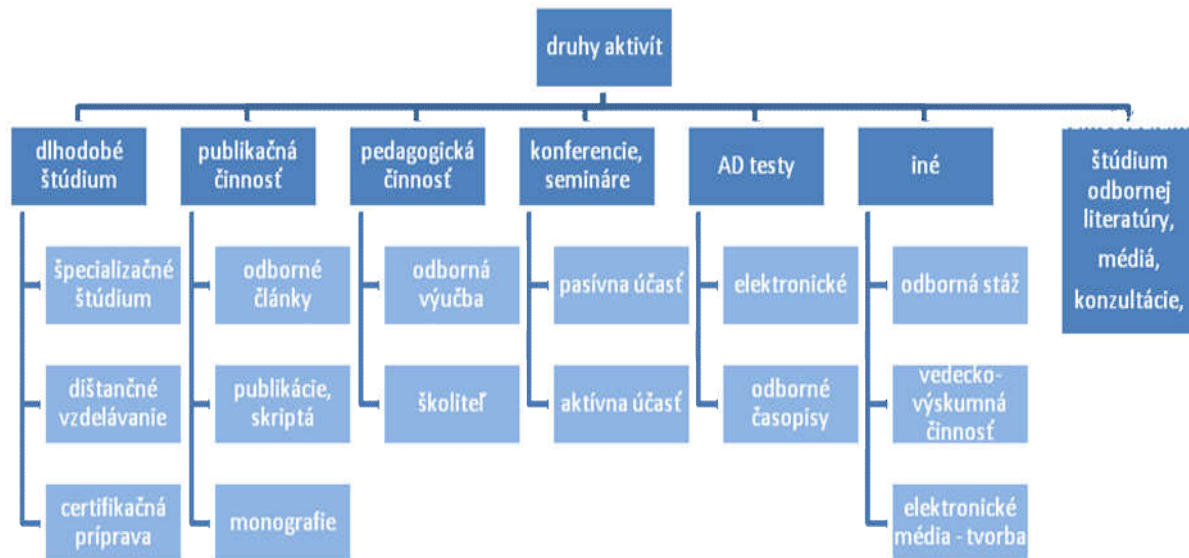
Kurzy na akreditovanom pracovisku.

Kurzy sú štandardnou formou vzdelávania, ich plánovanie, organizácia a obsahová náplň sa nelíši od všeobecných požiadaviek andragogiky.

Odborná stáž na akreditovanom pracovisku:

Na rozdiel od predchádzajúcich foriem, úlohou stáže je odovzdať uchádzačovi nielen vedomosti, ale najmä potrebné zručnosti. Preto stáž musí byť kontaktnou vzdelávacou aktivitou. Zvyčajne má školiace pracovisko pripravené na obdobie stáže diagnostické či terapeutické riešenie prípadov s použitím metodík, ktoré sú predmetom nácviku potrebných zručností.⁴ Zdravotnícki pracovníci majú rôznorodé možnosti získavania nových poznatkov v systéme celoživotného vzdelávania a adekvátne k tomu majú možnosť preukázania dostatočnosti vzdelávania. Tieto možnosti sú podmienené motiváciou zdravotníckeho pracovníka. Pri nízkej motivácii potreba zdravotníckeho pracovníka vzdelávať sa limituje len k splneniu podmienok vzdelávania. Naopak, pri vyššej motivácii sú vzdelávania rozmanité a veľmi často sú dopĺňané vlastnou aktívnou produkciou. Obrázok č.1 zobrazuje štruktúru týchto druhov možností vzdelávania zdravotníckych pracovníkov

⁴ KOVÁČ A., PhDr., PhD., *Ďalšie profesijné vzdelávanie a jeho druhy a formy*

Prameň: vlastné spracovanie

Obrázok 3 Štruktúra druhov možností vzdelávania zdravotníckych pracovníkov.

Vyhláška MZ SR č. 366/2005 Z. z. o kritériách a spôsobe hodnotenia sústavného vzdelávania zdravotníckych pracovníkov samostatne uvádza priznávanie kreditov za špecifické vzdelávacie aktivity týkajúce sa výkonu zdravotníckeho povolania vo vojenskej službe a v zdravotníckych zariadeniach v pôsobnosti Ministerstva obrany Slovenskej republiky, samostatne priznávanie kreditov za sústavné vzdelávanie pracovníka záchranej služby a samostatne priznáva kredity za špecifické vzdelávacie aktivity týkajúce sa výkonu zdravotníckeho povolania v zdravotníckych zariadeniach Zboru väzenskej a justičnej stráže.

Jednotlivé kontrolné stavovské organizácie majú v zmysle vyhlášky MZ SR č. 366/2005 Z. z. o kritériách a spôsobe hodnotenia sústavného vzdelávania zdravotníckych pracovníkov vypracované smernice a tabuľky, podľa ktorých sa určuje počet kreditov pre jednotlivé činnosti. Niektoré tabuľky sú súčasťou tejto rigorózneho práce a z dôvodu ich rozsiahlosti, sú zaradené do práce ako prílohy.

Ďalšie vzdelávanie lekárov

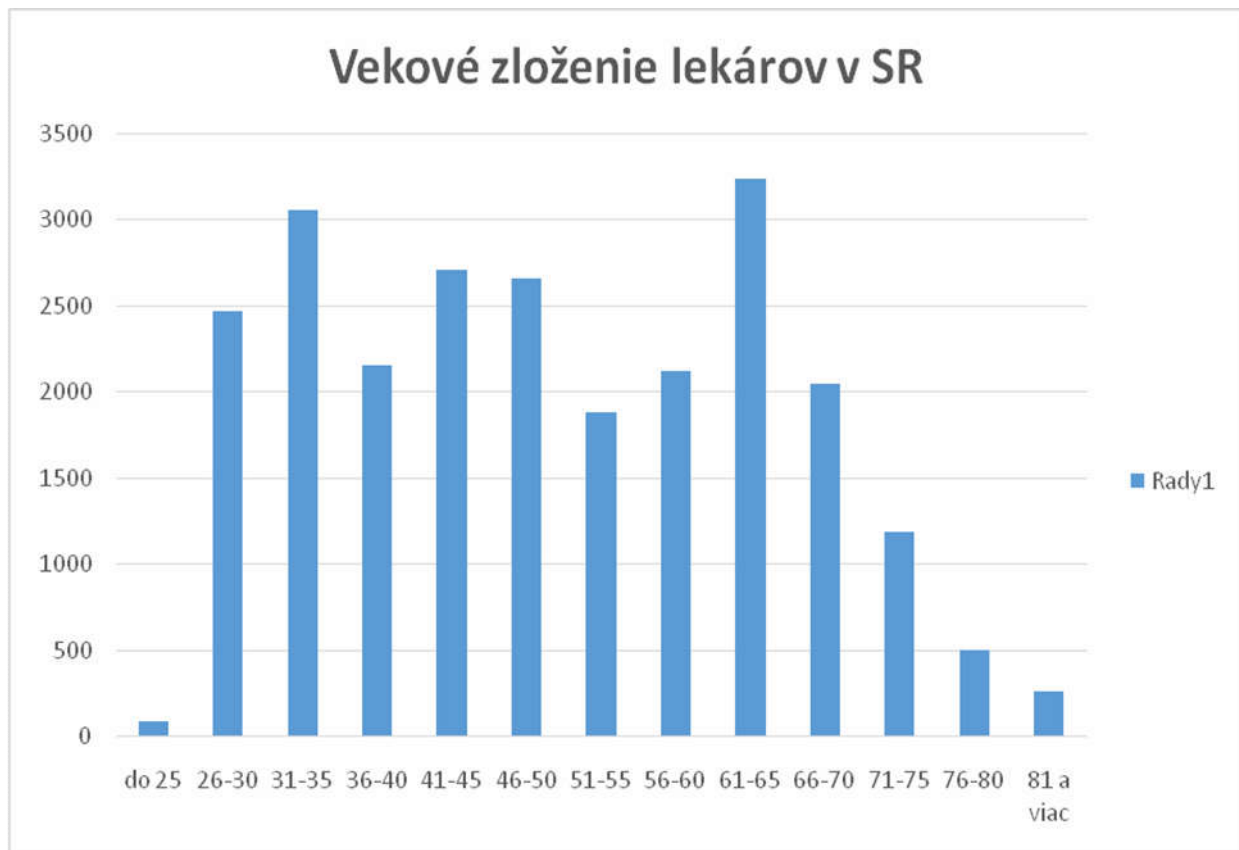
Jednou z najdôležitejších skupín zdravotníckych pracovníkov sú lekári. Lekári v SR sú povinne registrovaní v Registri Slovenskej lekárskej komory. Sú rozhodujúcim článkom v systéme celoživotného vzdelávania zdravotníckych pracovníkov, nakoľko sú nositeľmi nových poznatkov a vzdelávania pre všetky kategórie zdravotníckych pracovníkov. Zo všetkých kategórií zdravotníckych pracovníkov sa najviac aktívne podieľajú na vedecko-výskumnej práci v oblasti medicíny a ich poznatky sú prínosom pre celé spektrum zdravotníckych, ale aj nezdravotníckych pracovníkov. Pri výskumnej práci úzko spolupracujú aj s odborníkmi z iných profesií, čím je zabezpečená odborná celoplošnosť ich práce.

V súčasnosti je registrovaných 24.379 lekárov pôsobiach na území SR. Pri posudzovaní potreby a vhodnosti celoživotného vzdelávania je neodmysliteľným faktorom vek zdravotníckeho pracovníka. Je pochopiteľné, že začínajúci zdravotnícki pracovníci majú predpoklady a potrebu

intenzívnejšieho postgraduálneho vzdelávania väčšiu, ako je to u ich starších kolegov. Zdravotnícki pracovníci vyššieho veku, už po získaní základných vedomostí, tieto si rozširujú a aktualizujú v zmysle nových poznatkov medicína tak, aby poskytovanie zdravotnej starostlivosti z ich strany bolo pre potreby pacientov dostatočné.

Z uvedeného je zrejmé, že pre rôzne vekové kategórie je potreba vzdelávania motivovaná rôznymi dôvodmi a aj forma takéhoto vzdelávania môže byť odlišná.

Obrázok 4 zobrazuje graficky zloženie vekových kategórií kategórie lekárov v SR. Graf je vypracovaný skupinovo s rozpätím 5 rokov, s predpokladaným ukončením medicínskeho štúdia po 25 roku života.

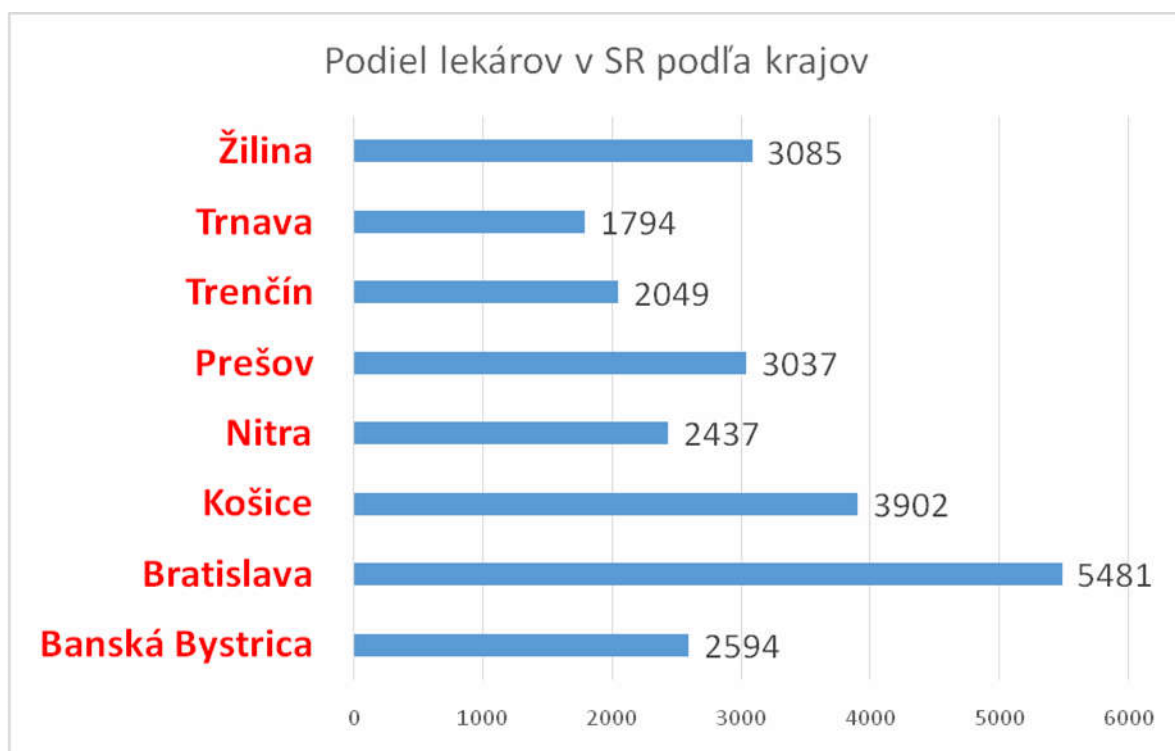
Zdroj: Register SLK, vlastné spracovanie

Obrázok 4 Vekové zloženie lekárov v SR

Graf obrázka 4 Vekové zloženie lekárov v SR je vypracovaný na základe podkladov z Registra lekárov SLK. Register SLK je povinný pre všetkých lekárov vykonávajúcich lekárske povolanie na území SR. Na území Slovenskej republiky je rozloženie zdravotníckych pracovníkov obdobné ako pomer obyvateľstva v jednotlivých regiónoch. Vzhľadom na skutočnosť, že v troch mestách v rôznych regiónoch pôsobia významné vzdelávacie inštitúcie – lekárske fakulty, je zrejmé, že forma celoživotného vzdelávania v týchto regiónoch bude odlišná, ako v regiónoch, kde takéto inštitúcie nepôsobia, alebo pôsobia len okrajovo. Zdravotnícki pracovníci podieľajúci sa na vedecko – výskumnej práci sa teda vzdelávajú pre potreby svojej práce a vedomosti čerpajú výskumnou činnosťou, resp. získavaním nových poznatkov z iných, aj zahraničných, výskumných inštitúcií. Naopak, zdravotnícki pracovníci pôsobiaci vo sfére mimo výskumných pracovísk majú potrebu pre svoje celoživotné vzdelávanie využívať poznatky, ktorých nositeľmi sú práve zdravotnícki pracovníci z prostredia vedecko – výskumnej práce.

Vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov tak môžeme rozdeliť na pracovníkov, ktorí nové poznatky len prijímajú rôznymi formami a na pracovníkov, ktorí nové poznatky prijímajú, vytvárajú a ďalej odovzdávajú. Pri posudzovaní kvality a kvantity celoživotného vzdelávania, je preto potrebné výrazne zhodnotiť prínos zdravotníckych pracovníkov, ktorí sú sami nositeľmi informácií pre ostatných kolegov.

Zdravotnícky pracovníci sú dislokovaní na území Slovenskej republiky nepravidelne. Obrázok 5 pomocou grafu analyzuje rozloženie zdravotníckych pracovníkov – lekárov na území Slovenskej republiky podľa jednotlivých krajov. Graf č. 2 vyberá zdravotníckych pracovníkov lekárov. Z grafu je zrejmé, že najväčší počet lekárov je sústredených v regiónoch, kde pôsobia vzdelávacie inštitúcie: Bratislavský kraj – LF UK a Slovenská zdravotnícka univerzita, Košický kraj – Lekárska fakulta Univerzity Pavla Jozefa Šafárika, Žilinský kraj – Jesseniova Lekárska fakulta v Martine. Graf bol vypracovaný na základe podkladov z Registra lekárov SLK.

Prameň: Register SLK, vlastné spracovanie

Obrázok 5 Podiel lekárov v SR podľa krajov

Pri posudzovaní počtu lekárov je samozrejým faktorom aj početnosť obyvateľstva v danom regióne. V Slovenskej Republike bolo podľa NCZI⁵: Zdravotníctvo Slovenskej republiky v číslach 2015 V Slovenskej republike je v súčasnosti registrovaných celkom 77.601 zdravotníckych pracovníkov. Jednotlivé počty podľa skupín zdravotníckych pracovníkov sú uvedené v tabuľke 3. Tabuľka porovnáva nárast/pokles počtu zdravotníckych pracovníkov v sledovanom období rokov 2013 až 2015. Z tabuľky vyplýva celkový počet zdravotníckych pracovníkov – 24.928. V porovnaní s rokom 2013, kedy bolo zdravotníckych pracovníkov 24.222, je to mierny nárast 706 zdravotníckych pracovníkov. V jednotlivých skupinách zdravotníckych pracovníkov je za sledované obdobie badateľný najväčší pokles počtu u skupiny sestier. Naopak, najväčší nárast je u skupiny farmaceutov, asistentov a lekárov.

⁵NCZI, *Zdravotníctvo Slovenskej republiky v číslach 2015*, Bratislava 2015

Tabuľka 3 Počty zdravotníckych pracovníkov (Porovnanie rokov 2013 – 2015)

	2 013	2 015	<i>nárast</i>
lekári	18 355	18 719	364
zubní lekári	2 586	2 647	61
farmaceuti	3 333	3 826	493
sestry	31 126	30 904	-222
pôrodné asistentky	1 775	1 760	-15
zdravotnícki laboranti	3 063	3 147	84
farmaceutickí laboranti	2 065	2 182	117
fyzioterapeuti	1 726	1 901	175
zdravotnícki záchranári	1 779	1 816	37
zdravotnícki asistenti	1 969	2 452	483
rádiologickí technickí	1 314	1 314	0
sanitári	5 334	5 398	64
iní zdravotnícki pracovníci	1 475	1 535	60
spolu	24 222	24 928	706

Prameň: Zdravotníctvo Slovenskej republiky v číslach 2015, NCZI.

Pri posudzovaní dostatočnosti siete zdravotníckych zariadení použijeme zdroje zo správy NCZI: Zdravotníctvo Slovenskej republiky v číslach 2015. Tabuľka 4 je vypracovaná na základe uvedenej správy. Tabuľka popisuje nárast, resp. pokles počtu ambulancií. V porovnaní vidíme, že pri miernom náraste počtu obyvateľstva je počet ambulancií menší. Z toho je zrejme, že na jedného zdravotníckeho pracovníka v ambulancii nastal nárast pacientov, čo môže mať, z dôvodu väčšej záťaže na ambulanciu, za následok mierne zníženie kvality zdravotníckych služieb oproti predchádzajúcemu obdobiu. Kapacita ambulancie je limitovaná predovšetkým časom potrebným na vyšetrenie pacienta, stanovenie diagnózy a následne stanovenie liečby.

Tabuľka 4 Demografia obyvateľstva a zdravotná starostlivosť

	2013	2015	nárast
obyvateľstvo celkom	5416	5426	10
obyvateľstvo do 14 rokov	15,3	15,3	0
všeobecná ambulancia	2907	2837	-70
špecializovaná ambulancia	6167	6157	-10
nemocnice	74	73	-1

Prameň: Zdravotníctvo Slovenskej republiky v číslach 2015, NCZI

Elektronizácia a celoživotné vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov

V dnešnej dobe umožňuje vedecko-technický pokrok vykonávať viacero činností oveľa zjednodušene ako v minulosti. Súčasná doba priniesla pokrok v oblasti informačných a komunikačných technológií, nové technické a užívateľské možnosti pre výmenu informácií a komunikáciu. Aktívne a tvorivé využívanie nových informačných komunikačných technológií ktoré by mali slúžiť na skvalitnenie a zlepšenie vzdelávanie zdravotníckeho pracovníka, ako aj pre zvyšovanie kvality poskytovania zdravotnej starostlivosti. Vznik nových technológií ako i viaceré vedecké inovácie si vyžadujú prispôbenie didaktických foriem a metód vzdelávania potrebám vzdelávania zdravotníckych pracovníkov.

Klasické formy vzdelávania čiastočne ustupujú a dostávajú prednosť inovatívne formy vzdelávania. Ide o také druhy vzdelávania, ktoré zodpovedajú novým požiadavkám spoločnosti. Po roku 2000 sa zdalo, že nástup informačnej spoločnosti, intenzívne využívanie internetu a informačných technológií uširšej verejnosti, sa výrazne prejaví aj rozšírenejším využívaním týchto technológií vo vzdelávaní. Tento optimizmus prezentovali hlavne autori (označovaní ako digerati) Pierre Lévy (2000) a Marshall McLuhan (2000), realita však zostáva za týmito optimistickými očakávaniami. Dostupné, intuitívne ovládateľné a interaktívne technológie, ako sú sociálne internetové siete (sociálne médiá), (napr. facebook, twitter), vyhľadávacie (google), multimediálne služby (youtube, flickr) a wikipédia, boli adoptované významnou časťou populácie oveľa skôr, ako na to dokázal zareagovať celý sektor vzdelávania. Súčasne prichádza nová net-generácia, ktorá považuje technológie asociálne médiá za súčasť svojho životného štýlu a ktorá považuje za úplne prirodzené využívať tieto technológie vo vzdelávaní. Problém nižšej technologickej pružnosti vzdelávania, ťažkosti pri reflexii potrieb praxe v kombinácii s celkovou obsahovou, hodnotovou a štruktúrnou krízou vzdelávania ako takého, sa naplno prejavuje aj v súčasnej podobe e-learningu.⁶

Pod informačnými komunikačnými technológiami rozumieme výpočtové a komunikačné prostriedky, ktoré rôznymi spôsobmi podporujú štúdium a ďalšie aktivity v oblasti vzdelávania, ako i spracovania a sprostredkovania edukačných informácií. Pozostávajú z tradičných médií ako je televízia, videoprojektory a rozhlas, osobné počítače s multimediálnou podporou, vstupné a výstupné zariadenia, prostriedky na digitalizáciu, snímanie, riadenie a meranie, internet a jeho služby, integrované edukačné programy, technické prostriedky pre videokonferencie, e-mail, automatické snímače, záznamníky a zariadenia na automatické vyhodnocovanie údajov. Informačné komunikatívne technológie sú dnes už samozrejmy a dôležitý prvok v živote spoločnosti, ktorý nemôže byť vylúčený ani z oblasti vzdelávania zdravotníckych pracovníkov. V súčasnej modernej škole v rámci informačno-komunikačných technológií sa predpokladá uplatňovanie takých vyučovacích metód, ktoré podporujú aktivitu študujúcich zdravotníckych pracovníkov, hľadanie vzájomných vzťahov v učive, nachádzanie problémov a ich riešenie, experimentovanie, dokazovanie až po konštruktivistické chápanie a realizovanie vzdelávacieho procesu. Poskytovateľ vzdelávania v on-line vzdelávaní plní úlohu osoby, ktorá študujúceho podporuje a motivuje, aby sa dosiahli uspokojivé výchovnovzdelávacie výsledky.

Dištančné vzdelávanie sa vďaka využitiu informačným komunikačným technológiam a neustále sa zväčšujúcim edukačným zásobám internetu nazýva najmä on-line vzdelávanie, alebo tele-nautika, teleedukácia, elektronické vzdelávanie⁷.

Dištančné vzdelávanie môžeme definovať ako rôznorodú formu štúdia. Pri tomto štúdiu nie je študent pod permanentnou a priamou kontrolou a dohľadom pedagogického pracovníka. Študent disponuje plánom, ktorý bol koncipovaný inštitúciou, v ktorej študuje. Dištančné vzdelávanie je závislé na kvalitných študijných materiáloch, pretože tieto nahrádzajú interaktívny vzťah medzi pedagógom a študentom.

⁶FRK, B. 2013 *Kritika e-learningu a budúcnosť vzdelávacích technológií*. In academia.edu. 2013 dostupné na internete http://www.academia.edu/2143900/Kritika_e-learningu_a_bud%C3%BAcnos%C5%A5_vzdel%C3%A1vac%C3%ADch_techol%C3%B3gi%C3%AD citované 17.8.2017 str.1

⁷JUSZCZYK, S.: *Dištančné vzdelávanie*, Bratislava, Sapientia 2003, 169 s

Systém dištančného štúdia môžeme použiť takmer pre každý druh vzdelávania. Absolventom takéhoto štúdia môže byť každý jedinec.⁸

Pred niekoľkými rokmi sa vzdelávacie informácie boli sprostredkované zdravotníckym pracovníkom prostredníctvom lekárskej knižnice. Tento spôsob bol náročný na čas spracovania požiadavky záujemcu, výsledky boli obmedzené bibliografickými zdrojmi. V súčasnosti sa zavádza databáza publikácií PubMed. Známe sú aj ďalšie databázy a alternatívne vyhľadávače. Tiež sa využívajú sociálne siete ako Mendeley, alebo ResearchNet. Samotný PubMed je nástroj Národnej lekárskej knižnice Spojených štátov amerických. Prínosom je jej aktuálnosť a od roku 1997 aj bezplatnosť prístupu⁹.

Pri celoživotnom vzdelávaní sa využívajú rôzne aplikácie na internete, prostredníctvom ktorých, si zdravotnícki pracovníci môžu dopĺňať a rozširovať svoju odbornosť. Prostredníctvom internetu si môže vyhľadať aktivitu, ktorej sa zúčastní s ohľadom na charakter aktivity z pohľadu jeho profesijného zamerania. Vzdelávacie aktivity sú takto smerované cielene. Ďalšou výhodou elektronizácie je možnosť informovania lekára organizáciou, alebo spoločnosťou, ktorá podujatia pripravuje. V prípade dostatočnosti databázy organizátora, tento môže priamo osloviť konkrétnu cieľovú skupinu, naopak, jednotlivci sa môžu rozhodnúť akceptovať, alebo neakceptovať ponuku. Dnes už existujú viaceré vzdelávacie portály, pomocou ktorých si môže zdravotnícky pracovník osvojiť odborné poznatky zo svojej profesie. Tiež umožňujú absolvovať spätné hodnotenie úspešnosti predávania tejto informácie. Progresívnym krokom je vytvorenie elektronického kreditného systému, ktorý umožňuje prepojenie informácií medzi organizátormi podujatia a stavovskou organizáciou oprávnenou kontinuálne vzdelávanie vyhodnotiť. Významnú úlohu pri celoživotnom vzdelávaní zohráva e-learning. E-Learning je aktuálny technologický prvok pre dištančné vzdelávanie. Predstavuje multimediálnu a didaktickú pomoc pri vzdelávaní. Tento systém vzdelávania využíva informačno-technologické prostriedky určené pre dosiahnutie vyššej kvality a efektivity vzdelávania.¹⁰E-learning vychádza zo zabezpečovania kompletného rozsah vzdelávania zdravotníckych pracovníkov a poskytovania ďalšieho vzdelávania a zvyšovania kvalifikácie a adaptability zdravotníckych pracovníkov. Cieľom e-learningu je rozšíriť spektrum foriem vzdelávania, rozšíriť a prehĺbiť odborné vedomosti a zručnosti zdravotníckych pracovníkov a nepriamo tak prispieť k zvýšeniu kvality vzdelávacích procesov.

ZÁVER

Zdravotnícki pracovníci sú počas výkonu povolania povinní sústavne sa vzdelávať. Musia udržiavať krok s rozvojom praxe a vedy vo svojom odbore. Celoživotné kontinuálne vzdelávanie má vplyv na zabezpečenie potrebnej odbornej kvality a ochrany zdravia pacienta pred poskytnutím zdravotnej starostlivosti, ktorá by v súvislosti s najnovšími vedeckými poznatkami bola neadekvátna. Zámerom ďalšieho vzdelávania zdravotníckych pracovníkov vo verejnom sektore by malo byť zvyšovanie ich odbornej spôsobilosti, rozširovanie ich teoretických vedomostí a praktických zručností, dopĺňanie nových poznatkov verejného zdravotníctva, aby svoju prácu vykonávali na vysokokvalifikovanej úrovni, resp. rozširovanie špecializačných odborov na základe potrieb, ktoré vyžaduje prax v oblasti verejného zdravotníctva .

ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ODKAZOV

- [1] FAŠUNG, P. 2006 *Celoživotné vzdelávanie ako cesta ku znalostnej spoločnosti*. In. Zborník príspevkov medzinárodnej konferencie Vzdelávanie a rozvoj ľudských zdrojov. Bratislava : AT Publishing. 2006. 64 s. ISBN 80-88954-34-1

⁸ZLÁMALOVÁ, H., 2008. *Dištanční vzdělávání a eLearning*. Praha Univerzita Jana Amosa Komenského. 2008. 144s ISBN 978-80-86723-56-3

⁹Hlavatý T., *Základy klinického výskumu*, str.12

¹⁰ZLÁMALOVÁ, H., 2008. *Dištanční vzdělávání a eLearning*. Praha Univerzita Jana Amosa Komenského. 2008. 144s ISBN 978-80-86723-56-3

- [2] GLADKIJ I., *Management ve zdravotnictví*. Brno, Computer Press. 2003, 380s., ISBN 80-7226-996-8
- [3] JAKUŠOVÁ, V., *Základy zdravotníckeho manažmentu*. Martin, Osveta 2010, 142 s. ISBN 978-80-8063-347-9
- [4] JAVOR, m. 2010 *Kľúčové kompetencie pre celoživotné vzdelávanie*. In.
- [5] Ročenka Centra celoživotného vzdelávania a kompetenčného vzdelávania Prešovskej univerzity Prešov. Prešovská univerzita, 2010. 185 s. ISBN 978-80-555-0121-8.
- [6] JUSZCZYK, S.: *Dištančné vzdelávanie*, Bratislava, Sapientia 2003, 169 s. ISBN:80-968797-3-1
- [7] MACÚCHOVÁ E., *Sborník zdravotníckych predpisov*, Martin, 1954
- [8] MADAR, *Řízení kvality ve zdravotnickém zařízení*. Praha, 2004. 248 s., ISBN 80-247-0585-0
- [9] PRUSÁKOVÁ V., a kol. *Systém požiadaviek na lektorov ďalšieho vzdelávania a systém požiadaviek na manažérov ďalšieho vzdelávania*, Národný ústav celoživotného vzdelávania,
- [10] PRŮCHA, J. - WALTEROVÁ, E. – MAREŠ, J. 2003. *Pedagogický slovník*. Praha : Portál. 2003. 322 s. ISBN 80-7178-772-8
- [11] RABUŠICOVÁ, M. – RABUŠIC, L. 2008. *Učíme sa po celý život? vzdelávaní dospelých v České republice*. Brno : Masarykova univerzita, 2008. 339 s. ISBN 978-80-2104779-2. s.105
- [12] SKLENÁK, V. 2001. *Dáta, informácie, znalosti a internet*. Praha: C. H. Beck. 2001. 507 s. ISBN 80-7179-409-0
- [13] MZ SR, *Akreditácia ďalšieho vzdelávania zdravotníckych pracovníkov*, 2006. 53 s.
- [14] MZ SR, VYHLÁŠKA MZ SR 366/2005 Z.Z. o kritériách a spôsobe hodnotenia sústavného vzdelávania zdravotníckych pracovníkov MZ SR, *Vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov v slovenskej republike*, MZ SR, 2006
- [15] NCZI, *Zdravotnícka ročenka slovenskej republiky 2015*, NCZI, Bratislava 2017, ISBN 978-80-89292-53-0, 241 S.
- [16] NCZI, *Zdravotníctvo slovenskej republiky v číslach 2015*, NCZI, Bratislava 2016, 20 s.

ADRESY AUTOROV

Prof. Ing. Vojtech KOLLÁR, PhD.

Vysoká škola ekonómie a manažmentu verejnej správy v Bratislave, Furdekova 16 Bratislava, Slovenská republika

Mgr. Ferdinand KLIMSCH

Slovenská lekárska komora, Bratislava, Slovenská republika

RECENZIA TEXTOV V ZBORNÍKU

Recenzované dvomi recenzentmi, členmi vedeckej rady konferencie. Za textovú a jazykovú úpravu príspevku zodpovedajú autori.

REVIEW TEXT IN THE CONFERENCE PROCEEDINGS

Contributions published in proceedings were reviewed by two members of scientific committee of the conference. For text editing and linguistic contribution corresponding authors.